

אישיחות יני
מתפר או מושחת

היה הסופר-המשורר אהרון אמיר. אמיר, לשעבר האיש מספר 2 בתנועת הכנענים, עורך בטאונים אלף, מתרגם מוכשר, החליט לשוב ולנסות להוציא כתביעת ספרותי רציני. בסברו כי אסונם של כל קודמיו היה בכך כי כתבו יותר מדי על כפרות ופחות מדי ספרות, החליט אמיר להוציא רבעון ספרותי במתכונת חדשה. כשהופיע השבוע רבעון קשת, בהוציאתה הפרטית של חברת עט-ספר, היה בו הרבה מן החדש לגבי כתביעת מסוגו. מלבד סיפורים מקוריים קצרים משל מר" דני טביב וניסים אלוני, שירים של יונתן רטוש, אלכסנדר פן ועמוס קינן, ומערכון חדיש של סמואל (אנו מחכים למראל) בקט, של תרגומו העברי עבר בקט עצמו למרות שאינו יודע עברית, הכיל כתביעת מאמר רים רציניים התורגם הרבה מחוץ לעולמה של ספרות. אריך נוימן, אחד מגדולי האסכולה היוגני-יסטית בפסיכולוגיה, החי בישראל, מנתח במאמר ארוך את הקשר בין האמנות והזמן. עורך-הדיון והמומחה לצלבנים משה פגל עורך השוואה בין מדינת הצלבנים לישראל, וגזו ליי-מור מציע דרך חדשה למדיניות החוץ הישראלית. אולם חידושו הגדול של קשת היה מוכן רק לגיליון הבא. עורכיו מתכוונים לערוך ויכוח בין אישים שונים, להקליטו, ולהדפיס את הדברים כפי שהוקלטו, ללא שינויים.

הקירות

העיתונאי המדומה

בשבועות האחרונים החלה תנועה מוזרה במשרדי מערכת העולם הזה. מדי פעם הר" פיעו אנשים, חיפשו אחר כתב בשם שמשון עברי. כשנאמר להם כי לא קיים במערכת כתב בשם כזה, נשבעו כי דיברו איתו. כעבור ימים מספר, עשה שזר במערכת אלכס מסיס ישב בתל-אביב, הופתע לקבל ידיעות מפי אנשים שהודיעו כי הכירו ב"באר-שבע אדם המציג את עצמו בשם אלכס מסיס, כתב העולם הזה. הוא לא היה דומה כלל למסיס האמיתי. חקירה קצרה העלתה את מקור התעלומה.

לפני שבועות מספר הופיע במערכת צעיר בשם שמשון עברי, ביקש להתקבל לעבודה כעיתונאי. הוא נדחה. אולם הצעיר החליט להיות עיתונאי בכוחות עצמו, הדפיס לעצמו כרטיסי-ביקור, הציג את עצמו בפני אנשים שונים ככתב מספר, על המשמר והעולם ה"ז. באחת ההזדמנויות אף הזמין צלם ב"באר-שבע צלם רפורטז'ה, הזמין תמונות ב"70 ל"י — ולא בא לקחתן. כשנודע על מעלליו למערכת העולם הזה, הוגשה תלונה למשטרת באר-שבע.

מארב במלון. אולם משטרת באר-שבע לא הצליחה לעצור את האיש. שמשון עברי החליט להימנע מכתב בבאר-שבע לכתב תל-אביב. הוא אף התלל-אביב, מלבד בפני בעל מלון המרזה. הציג את עצמו כזאב שיף, כתב הארץ. על המשמר והעולם הזה בעת ובעונה אחת. הוא סיפר כי הוא עורך חקירה על המלון. לצורך זה נשאר במלון

היה הסופר-המשורר אהרון אמיר. אמיר, לשעבר האיש מספר 2 בתנועת הכנענים, עורך בטאונים אלף, מתרגם מוכשר, החליט לשוב ולנסות להוציא כתביעת ספרותי רציני. בסברו כי אסונם של כל קודמיו היה בכך כי כתבו יותר מדי על כפרות ופחות מדי ספרות, החליט אמיר להוציא רבעון ספרותי במתכונת חדשה. כשהופיע השבוע רבעון קשת, בהוציאתה הפרטית של חברת עט-ספר, היה בו הרבה מן החדש לגבי כתביעת מסוגו. מלבד סיפורים מקוריים קצרים משל מר" דני טביב וניסים אלוני, שירים של יונתן רטוש, אלכסנדר פן ועמוס קינן, ומערכון חדיש של סמואל (אנו מחכים למראל) בקט, של תרגומו העברי עבר בקט עצמו למרות שאינו יודע עברית, הכיל כתביעת מאמר רים רציניים התורגם הרבה מחוץ לעולמה של ספרות. אריך נוימן, אחד מגדולי האסכולה היוגני-יסטית בפסיכולוגיה, החי בישראל, מנתח במאמר ארוך את הקשר בין האמנות והזמן. עורך-הדיון והמומחה לצלבנים משה פגל עורך השוואה בין מדינת הצלבנים לישראל, וגזו ליי-מור מציע דרך חדשה למדיניות החוץ הישראלית. אולם חידושו הגדול של קשת היה מוכן רק לגיליון הבא. עורכיו מתכוונים לערוך ויכוח בין אישים שונים, להקליטו, ולהדפיס את הדברים כפי שהוקלטו, ללא שינויים.

מנגונו

הנציב החדש

לא כל אזרח יודע כי כל מציאה הנמצאת על ידו חייבת להימסר למשטרה. על-מנת שזו תמצא את בעל האבידה. תמורת מס' רת האבידה מקבל האזרח קבלה. מפקד מחוז המרכז של משטרת ישראל, מ"מ אריה גיר (קלפר) יזע את הזקק. כאשר ערך לפני שנתיים ביקור בתחנת משטרת נתניה, מסר גיר ליומנאי בהכנסו לתחנה מטבע של 50 פרוטה, אותו מצא ברחוב בנתניה. מסירת האבידה נרשמה ביומן התחנה תחת המספר 78 והממ"ז קיבל קבלה עבורה.

אי אפשר לחשוך בניר שעשה מצווה זו על-מנת לקבל פרס. אולם השבוע קיבל אריה גיר בכל זאת פרס. הוא מונה כנציב שירות בתי-הסוהר, במקומו של ד"ר צבי חרמון. הקריירה של קלפר-גיר היתה מגוונת ל"מדי. אחרי שעלה בשנת 1936 מפולין, היה גיר, בהדרגה: פועל פרס, חבר ההגנה, נוטר בעמק חפר, מדיין נוסרים בנתניה, חניך קורס מפקדי הגנה. את נסיונו בשטח בתי-הסוהר רכש גיר באופן מעשי: בליל בואה של אנית המעפילים ויגנייס, בשנת 1946, השתתף קלפר בליל שרונה המפורסם, נפתח כשברשותו אקדה. הוא נידון לשמונה שנות מאסר, מהן ריצה כשנתיים בבית הסוהר המרכזי בירושלים.

יאני, עסקן שמרני מן האסכולה הישנה, שנחשב בשעתו למשתתף-פעולה עם מפא"י וצולם בחברת, שרי הממשלה, הואשם ב"שחיתות. האמת: גובה-מסים של המועצה המקומית השתמש בכספי המועצה לצרכים פרטיים, ואחרי-כך החזיר אותם, פוטר על-ידי המועצה. המועצה לא מסרה אותו לדין פלילי — כפי ששום מועצה עברית אינה נוהגת לעשות, בניסיון דומות.

● עסקן ערבי מראשי החזית הודיע על פרישתו ממנה, אחרי ששני בניו נאסרו בהאשמות בסחונות. מכתב-ההתפטרות הוגש על-ידי האב המיואש, שלא ציין שום נימוק, ישר לממונה על המחוז, שבועיים לפני שהגיש אותה לחזית עצמה. הממונה מסר אותו לעתונות העברית, שקיבלה רמז מל-מעלה ופירסמה אותו בהבלטה רבה.

● אגודת העיתונאים החיפאית אסרה על חברה להופיע במסיבת-עתונאים, שכונסה על-ידי החזית בקפה דפנה. שום עיתונאי לא הופיע למסיבה, אך האגודה הכחישה שאסרה רשמית את ההשתתפות.

● הממונה על המחוז סירב לרשום את החזית כאגודה חוקית, הסתמך על סעיף מיושן של החוק העותומני האוסר קיום אגודות הפתוחות רק לבני עדה אחת. חוק זה, שנחקק לפני שני דורות על-ידי השול-טאן התורכי כדי למונע התארגנות ערבית נגדו, לא הופעל מעולם בימי המנדט וביש-ראל. הוכחה: ההסתדרות הכללית של העוב"ד עם העברים בארץ-ישראל, האוסרת על חברותם של ערבים.

תגובת החזית: היא שינתה את שמה ל"החזית העממית", פתחה שעריה רשמית ליהודים.

התפטרות מן ההתפטרות. אולם חמור יותר, ואף אופייני יותר, סיפורו של זוהיר חלאק (24), בוגר האוניברסיטה העברית, מורה בבית-הספר הפסיכיסטי בנצרת. זוהיר, המדבר עברית שוטפת, היה חבר ועד החזית בנצרת. ביקש נסע לטיול קצר לתורכיה, הצטרף שם לאחר מכן למשלחת של מורים ערביים שנסעו בתורכיה ביוזמת ההסתדרות, בלתי חותמו של אבא חושי, אמנון לין, וכמה משגיחים אחרים מטעם השלטון.

לפתע, שבועיים אחרי חזרו, נאסר זוהיר בשעות הקטנות של הבוקר, נלקח למשטרת עפולה, נחקר שם 13 שעות רצופות על-ידי חוקרי מנגנון-החושך, שהאשימו אותו בהת-קשרות עם הקונסוליה המצרית באיסטנבול. תוך כדי חקירה נרמז לזוהיר כי יהיה זה לטובת העניין אם יחתום מינ' על כתב-התפטרות. זוהיר חתם, שוחרר מיד. מאז לא נשמע דבר על החשדות הבטחוניים נגדו. כתב ההתפטרות נמסר על-ידי מנגנון החושך מיד לעתונות העברית, שפירסמה אותו בהבלטה. הארץ אף פירסם אותו פע-מיים, יום אחרי יום. אולם כשחזר זוהיר לנצרת ונתקבל על-ידי חבריו בהסתיוגות בולטת, מיהר להתפטר מן ההתפטרות. פיר-סם גילוי-דעת נועז: "הנני מכרזי מעבשיו שכל הטרדה שהיא, עד כמה שתחמיר, לא יכולה להכניעני, כאשר תמיד נאמן לשאלת עמי הצודקת... אני חבר בחזית הערבית ומאמין במטרותיה הנעלות!"

ההמשך: השבוע נקרא זוהיר למשטרה הכלכלית, נחקר בהאשמה של הברחת מטבע למימון שהותו בתורכיה.

בקשר לאותה האשמה נחקר חברו של חלאק, גם הוא חבר החזית הערבית, גם הוא מורה באותו בית-ספר: האני אל-פאהום, בן לאחת המשפחות העשירות ביותר בעיר. על אביו של האני סופר כי אחרי שהשלטונות החרימו את אדמותיו הנרחבות (עליהן הוקם קיבוץ עין-זור) נהג להשכים בכל בוקר, לעלות על גבעה המשקיפה על אדמותיו, לשבת שם עד שקיעת-החמה, תוך התבוננות אילמת במתישבים החדשים. כעבור כמה חודשים של עיסוק זה, מת פאהום האב משבץ-הלב.

עתונות

נסיון נוסף

מחקר קצר של העתונות הישראלית עשוי להעלות פרס מעניין: בישראל, בה קיים קהל קוראים לכל סוג עתונות שהוא, החל מרכילות קולנועיות וכלה בכתביעת-מק' צועיים יבשים, לא קיים כמעט בכלל קהל קוראים אינטלקטואלי המסוגל להחזיק יל-קיים כתביעת ספרותי רציני. מלבד בטאון אגודת הופיעים מאזניים, המתקיים על תק' ציב ולא על קוראים, הסתיימו כל הנסיונות להוצאת כתביעת ספרותיים בכשלון, לרוב כשלון כלכלי.

אדם אחד שלא גואש נוכח הנסיון המר

(המשך מעמוד 9)
וביקש להשתתף בפגישות נוספות. אחרים שבאו אחריו דיברו ברוח דומה. גם המשוררים והסופרים הערביים, רובם צעירים מאד בגילם, לא איחרו להשתתף בשיחה. הם דיברו על הצורך בחילופי דעות, בפגישות נוספות, בפעולה משותפת. הם דיברו על המשותף שבתרבות שני העי-מים, על הצורך שבשמירת המשותף. לא חסרו גם אי-הבנות. אהרן מגד, שביקש לראות את הערבים "כחלק מנוף הארץ", הותקף בדברי ג'ברא ניקולא, עורך הבטאון הספרותי הערבי אל-ג'ידה, שאמר כי "אנחנו רוצים להסתכל יחד אתכם בנוף, אך לא להיות רק חלק אקוטי בתוכו". קרא, בין השאר, משה שמיר לעבר הערבים: "אתם לא חיים בתקופת צלאח אל-דין!"

הפתעת הערב היתה כקדם אחד המשתתפים, ביקש סליחה כי עליו לחזור לגיל-ג'וליה כפרו, בטרם שעת העוצר המסורתי בכפרי המשולש. המשתתפים העבריים נד-המו. לחלק מהם היתה זו ההזדמנות הרא-שונה לשמוע על עוצר בכפרי המשולש, שלא הורס מאז שנת 1948.

סמוך לחצות התפורו המסובים. הם הח-ליטו על פגישה נוספת בנצרת, על פעולות משותפות בעתיד. ההתרגשות בפרידה היתה משותפת: "להתראות בקרוב", אמרו בני נצרת שהפליגו במונית לביתם, לבני תל-אביב, שפנו לכתיב.

הממשל הצבאי

בטחון מעל לכל

אם יש דבר אחד אשר המפלגות היש-ראליות חוששות מפניו, הרי זה הקמתה של מפלגה לאומית ערבית בישראל. כי מפלגה כזאת עלולה לחלוש על עשירות מקולות הבוחרים, להכניס לכנסת 12 ח"כים משלה.

יהיה זה לא רק הפסד נקי למפלגות עצמן, שטיעויותיהן יצטמצמו בהתאם, אלא גם שינוי מהותי במבנה הכנסת עצמה. זכרונות מימי הסיקה האירית בפרלמנט הבריטי, שהייתה לשוין-המאזניים ויכלה להפיל ממי-שלוח, עוד טריים במחומותיהם של העסקנים המפלגתיים שקראו ספרי היסטוריה.

לכן, כאשר הוקמה "החזית הערבית" הוכנסו מן הרגע הראשון כל הערבים הכבדים למערכה, עוד בכינוס היסוד של

אישיחות חלאק
מתפר או מרגל

החזית, גורשו המייסדים מרחבת בית-הקפה של אביר-כריסטו בחוף עכו, אותה שכרו מראש. כל המפלגות היהודיות, כולל מפ"ם, נתנו הוראות לשכיריהן שלא להצטרף. כך שרדו בחזית, נוסף על הרוכזים המפלגתיים, רק עסקני מק"י (2 מתוך 21 חברי הוועד הפועל). אולם הדבר הספיק כדי שהממשל הצבאי וסוכניו יגדירו את החזית כארגון קומוניסטי, יכריזו עליו מלחמת-חרמה. **ירושלם השולפאן.** איך נוהלה מלחמה זו? השבוע התהלכו בין ערביי ישראל סי-פורים רבים, כולם נכונים, על אופייה של מלחמה זו. בין השאר:

● יאני קוסטנדי יאני, ערבי ממוצא יחזי ובעל שם תורכי, ראש המועצה הב-קומית של כפרי-יאסף הגלילי, קיבל בשבוע שעבר צו מטעם המושל המרתק אותו לכפר.